

Beke Sándor

Álom a Titanicon

Elbeszélő költemény

Ajánlom ezt a költeményt mindazoknak, akik kitartanak eszméik mellett, és az utolsó percig irányítják a kormánykereket egy szebb és emberibb jövő felé.

Megszólítom azokat, akik a gazdagság szemfényvesztő világában kőszívű emberekké váltak és kinézik közös földi létükből a szegény és elesett embereket.

Mindenkinek üzenem a harmadik évezredben, felekezeti hovatartozásától függetlenül, hogy az ima hatalma és ereje lebírbatatlan.

A boldogságkeresőkhez szólok: az önfeláldozó szerelemről, amely mindeneket megújít és újjáteremt; a határtalan szeretetről, amely olyan, mint az igazság, mely legyőzi a rosszat, és felülkerekedik bánaton, szenvedésen.

Üzenem: az álom szárnyaló ereje isteni erőt sugall és tovább éltet, hogy elviseljük a sűrű hétköznapokat életünkben.

És emlékezni szeretnék Dr. Lengyel Árpádra is, aki a Carpathia orvosaként részt vett a Titanic több mint hétszáz túlélőjének a megmentésében.

*Kibunytak a kék hullámok fölött
a Titanic ablakai az éjben —
Álmomban a sötét óceán
nagy, fekete vas-temetőjét jártam,
és eltűnt arcodat idéztem,
szomorúan kutattam utánad,
s míg téged kerestelek,
feltámadt lelkemből
elköltözött a bánat:
az Atlanti-óceán fényudvarában
feltűnt a szerelmünknek
örök szállást adó,
mélyben tündöklő város:
az elsüllyedt hajó...*

*

A csillogó jégzilánkok között
a hegedű síró hangját hallgatom,
az utolsó hangverseny hangjait:
az Ősz himnusza zeng
a süllyedő hajón.

A hajótervező felnéz
a ragyogó éj egére,
talán Istent keresi,
vagy saját esztelenségét
próbálja tetten érni,
könnyes szemében
— mint néma víztükörben —
nézik magukat a távoli csillagok.

A fagyos jégmezőn
végigborzong
a Titanic vészharangja,
hangja lefolyik
a ködfüggöny mögött,
s még egyszer,
utoljára sípolnak
az óceán felett a füstfelhőben
a fekete kaminok,
mint süvöltő gyárkémények.

Hullámzó jeges víz
locsolja a megdőlt óriáshajót,
a parancsnoki hídon
az öreg kapitány leteszi szócsövét,
a kormányfülkébe vánszorog át,
és imába kezd,
összekulcsolt kézzel.

— Gondviselőm,
ki e világra teremtettél,
köszönöm Neked,
hogy megmutattad:
a Titanicnál is nagyobb vagy,
és megérttetted velünk,
milyen törpe és megátalkodott
az önelégültség csapdájában

vergődő ember,
míg sorsa kisiklik
a hit vágányából,
vagy ha gonoszságában
egyedül marad.

Köszönöm,
Istenem,
hogy próbára tettél bennünket,
önhitt és dölyfös embereket,
köszönöm,
hogy példának
szemeltél ki minket,
gyarló halandókat,
köszönöm
ezt az utolsó utazást,
mert tudom:
megbocsátod bűneinket.
...Az álmok hajója süllyed,
„közelebb, tehozzád, Istenem” —
enyészik az ének,
sátán takarja ránk
gyilkos takaróját a fekete hajón,
hullámozó keze
örömittasan tapsol fölöttünk,
álnok erők
ragadnak le a mélybe,
halálfélelem vacog
a hajótöröttek idegeiben.

De Uram!
Te fogadj a másvilágon,
a tenger sötétkék országában!
Adj nemlétünknek csendes,
nyugodalmat
és színezd álmainkat
egy picit földöntúli boldogsággal.

*

*Kibunyta a kék hullámok fölött
a Titanic ablakai az éjben —*

*morzelámpa jelez
a koromsötétben,
a kapkodva villogó fényjelek
már csak a messzi égitektől
kérhetnek segítséget,
az utolsó rakétát is fellőtték,
s míg kialudtak a fedélzet lámpái,
a tűzijáték alatt
a fullasztó füstben
egymás kezét
még egyszer megfogják,
utolsó szavak,
búcsúzkodnak a hajótisztek,
leteszi fülhallgatóját a rádiós,
a szikratávírósz
sem dolgozik többet:
a csillagos égbolt alatt
s az ismeretlen mélység fölött
készül a megsemmisítő
örök pihenésre.*

*

Imbolyognak,
lebegnek a mentőcsónakok,
bukdácsolnak a ködben,
viharlámpák pislákolnak,
ragacsos pára nyeli el
a villogó fényeket,
és följajdul kórusban a Miatyánk,
a hajótöröttek segélykérő imája.
A csendes hullámokon
bőröndök, faládák, nádszékek,
üres nyugágyak,
s mentőmellények úsznak.
Deszkákba kapaszkodnak,
gerendákat
s fehér faoszlopokat
ölelnek át zokogva
az életben maradottak,
elárvult gyermek sikolt fel itt-ott,
jajgat a vaksötétben,

fémnyelű evezőlapátok
emelkednek a párás ég felé,
majd nekirugaszkodnak
a matrózlegények,
a megrettent gazdagok,
s az elszánt szegények
remegő kezében.

*

*Kibunytak a kék hullámok fölött
a Titanic ablakai az éjben —
Amphitrité,
Poszeidón jóságos felesége
mindenkit megpróbál menteni,
utoljára a hajót kapta ölébe,
de legörnyedt
a fémóriás súlya alatt,
s a felborult hajó
süllyedni kezdett
a tág tüdejű fekete égbolt alól
az ismeretlen kék hazába.*

*

A fösvény újhold
vékony sarlójával
közönyösen sétál az égen,
ha észrevenne,
tán fényt küldene csónakunk fölé,
hogy jobban lássalak.
Még egyszer fellobban
reszkető kezemben
a meggyújtott újságpapír lángja,
s az utolsó lobbanásnál,
közel viszem hozzád a kis tüzet,
hogy melegítsen.

Hideg van.
Imádkozom.
Te búcsúzol, szerelmem?

A keleti égbolton
hullócsillagok futnak le
az ég pereméről.
Megszorítom kihűlt kezedet,
ó, menni fogsz,
magukkal rántanak
a hullócsillagok,
üveges szemed, jegesedő arcod
mély álomba hull,
a halál tengerébe.

*

*Kibuntak a kék hullámok fölött
a Titanic ablakai az éjben —
A kisimult örvény alatt
Poszeidón isten bronzpatás lovai
vontatják a tengerfenékre
a különös várost,
a drágaköveket, az aranyat,
a márványt, a mesés kincseket
rejtő fekete csodát,
s Tritón kagyló-kürtje köszönti
a magas rangú vendéget,
a könnyes,
kisírt szemű palotát.*

*

Hideg van...
Magamra kaptam
egy nedves gyapjúsövetet,
nem tudom, kié volt,
átjár a fagyos szél,
fel-felcsapnak a mentőcsónakba
a jeges hullámok,
fölöttem süvít
a szétfolyt köd alatt
a sötétkék óceán,
lassan én is halálba dermedek,
kihülnek végtagjaim.
Már nem tudok sírni,
szerelmem —

*

*Kibunytak a kék hullámok fölött
a Titanic ablakai az éjben —
magához ölel az óceán,
s míg süllyedsz a sötétlő mélybe,
utolsó utadon
vízi nimfák kísérenek
és selymes hajú szírének
énekelnek.*

*

Kereslek!
A kék álomban követem utadat,
kutatlak a helyüket nem lelő
holttestek között a víz alatt,
a megfulladt fedélzeten,
a hajó orrán,
ahonnan együtt láttuk,
hogy a bíbor félhomályban
táncoló delfinek
követik a Titanicot,
az aranyozott díszletek között,
a bronz nimfával
ékeskedő óra előtt,
az előcsarnok üvegkupolája alatt,
a fehér folyosókon,
a hajó „üres alagútjaiban”,
a fedélközi lakosztályokban,
ahol örök álmukat alusszák
a bezárt cselédek,
a barokk stílusú hallban,
ahol a fényűzés játékát
figyeltük mosolyogva,
az örökzöld növények között,
a kávézóasztaloknál,
ahol szomszédok voltunk
a nagyurakkal,
a pálmakertben,
ahol barna bőrű bennszülötteknek
képzeltük magunkat —

A víz kék hullámkezelével
fehér selyemingembe
kapaszkodik,
hullámozó hajamat tépi,
és megérezem
az óceán szívlüktetését,
s hallok a szerelem
fájdalmas himnuszát,
amely izgató örömmel
burkolja be a szívemet.

*

*Kibunyta a kék hullámok fölött
a Titanic ablakai az éjben —
Kedvesem,
Téged az ismeretlen
áramlatok között
ezüst cipellős névcsizmek kíséretében,
míg én Próteuszot,
az öreg tengeristént kérdezem,
merre-hol talállok rá
a boldogság útjelzőire
a szemem előtt
összefolyó vízúton.*

*

Követlek,
szerelmem,
mint égi pályán
Napot a holdas bolygók,
mint lélegzetet
a következő lélegzet,
mint könnycsepp
a gravitáció föld felé húzó erejét,
követlek,
mint elmúlt történetet
a fájó emlékezet.
Követlek,
szerelmem,
a fájdalmas haláltusában,
ott vagyok veled
a gyilkos vízben, a fulladásban,

követlek,
 mint a hűséges
 és rendíthetetlen kapitány követte
 az „óceán szívének”
 keresztelt álmohajót,
 követlek,
 mint az állhatatos zenekar
 a süllyedő Titanicot,
 követlek,
 mint bűnt a bűntudat,
 mint Gondviselőt a hit,
 mint igaz történetet a kétkedés,
 mint ahogy árnyékom,
 mely — bárhová megyek —,
 engem követ,
 követlek,
 mint meggondolatlan tettet
 az önjózanító lelkiismeretfurdalás,
 követlek,
 hiszen te vagy
 elveszett boldogságom,
 mit óceán mélyi vas-város őriz
 a virágzó óceánkert álmodó hajóján,
 a kék túlvilágon,
 mert te vagy életem s halálom.

*

*Kibunytak a kék hullámok fölött
 a Titanic ablakai az éjben —
 Hajnalban,
 amikor az óceán mögül
 felkél a Nap,
 és arannyal vonják be sugarai
 a szelíd hullámokat,
 téged — az ismeretlen hazában —,
 magába fogad a vízi világ,
 s a Halál édestestvére,
 az Álom fejedre teszi
 nyugtató kezét.
 Te leszel boldogságom
 Atlanti királya —*

*

Homályos, lila sírboltban vársz,
lágysz hullámok dédelgetik
álomba szenderült arcodat.
A dermedt vas-óriás üregeiben,
mint elhagyott ebek,
gazdáikat keresik az úszkáló tárgyak:
az aranykeretű szemüveg,
mely a londoni nagynéni
arcára emlékeztet,
az árbockosár harangja,
melyet a tengerészkadét
szólaltatott meg,
ha a hajót szökellő delfinek
kísérték az óceánon,
a bárpultról legurult konyakos üveg,
melyből a hajópincér töltött
a vendégeknek,
s a padlón széttört poharak,
melyeknek maradványain
— mint kész bizonyítékok —,
talán megmaradtak
ujjlenyomataink,
s első koccintásunk remegését
őrzi a Titanic fedélzetén,
a szikratávíró
átforrósodott fafogantyúja,
mely a távírász segítséget esdeklő
kezére emlékezik,
a látcső, melyet a kapitány
a parancsnoki hídon hagyott,
amikor megértette,
hiába vár a mentőhajókra,
a fogason felejtett
kemény karimájú posztókalap,
melyet lelkesen lengetett gazdája,
amikor kifutottunk balszerencsénkre
nagy ünnepi hangulatban a kikötőből,
a pazar fényű kristálycsillár,
a szalon mennyezetének ékessége,
mely most is csilingel fülemben,

az elkopott magas szárú gombos cipő
a harmadosztályú utasok emeletéről,
a tenger homokjába
fúródott pezsgősüveg,
melyet induláskor
a szegény szolgálégyek
bontottak fel örömben,
a fonott hintaszékek,
melyekben most undok polipok
himbálóznak az óceán mélyén,
a rögzített kerékpárok,
melyek a mosolygós
masszírozónőt keresik
a szépségszalomban,
az elázott térképek és tervrajzok
a hajóépítő antik íróasztaláról,
az egyik lakosztályban maradt
smaragdzöld lepkemedálion,
melyről leszállt a lepke,
s az óceánban gazdája után repült,
a kicsi kézitükör,
melybe apró tengeri állatkák
meresztik csodálkozó szemüket,
az ebédlőből az utolsó vacsora
szétszóródott tányérjai,
melyek a tenger homokján lapulnak,
az aljnövényzet fehérű virágaiként,
belőlük most jó étvággal
mélyvízi halak ebédelnek,
a gyermekek érintésétől
megtáltosodott hintalovak,
a kávézó magányos nádszékei,
a vendégmarasztalók,
na meg a selyemernyős
asztali lámpák,
melyeknek fényudvarában
először mondtam neked,
hogy szeretlek,
és a rakodótérről az amerikai úr
francia gyártmányú autója,
mely a tenger mélyén,
az óceán homoksivatagában

talán már el is indult
gazdája után valamerre...

*

*Kibunytak a kék hullámok fölött
a Titanic ablakai az éjben —
Emlékemben a jéghegy
tovább úszik ridegen,
de olyan,
mint az emberi gőg
és büszkeség fölé
emelkedő felkiáltójel,
mint szigorú figyelmeztetés,
rossz előjel,
komor ítélet,
mely kíméletlen
és nem ismer bocsánatot.*

*

Ágyam az óceán vize,
párnám a hullám,
álmodj tovább, kedvesem,
itt vagyok már,
vágyam hozott tehozzád...

Utamon tengeri csillagok kísérték,
ibolyakék diadalív alatt,
vízi nimfák köszöntöttek,
s amikor miattunk
kondult meg ünnepélyesen
az árbockosár nagyharangja,
a tenger citromzöld kertjében
hirtelen föleszmélt a hajó,
apró ablakai kigyúltak,
hogy örökké világítsanak
az óceán szívében.
A cikázó halak birodalmában
égő testemhez szorítlak,
boldog vagyok,
hogy veled lehetek,
nem tudok élni nélküled!

Ezért nyitottam ki érted
a nemlét kapuját,
hogy örökre fogjam a kezedet.

*

*Kibunytak a kék hullámok fölött
a Titanic ablakai az éjben —
De odalent,
az idegen szépség honában,
csillogó tengeri város lett belőle,
 egzotikus világ
— harag és hiúság nélküli —,
 ahol a gazdagok
 nagyon tudnak szeretni,
 s a szegények
 nem szegények többé.*

*

Langy hullámok élesztgetik
a lelkeket,
kihunyt lények
álomittasan ébrednek,
a feltámadt óceánjáró
szomorú vízi dallamokat dúdol,
haláltánc-énekét.
Báltermében
hullámok hangolnak húrokat,
a Titanic előadóművésze
leül a zongora elé,
és dolgozni kezdenek a feléledt
hangszer testében a fakalapácsok,
s az ébredés tengeri szonátája
zengedez át az óceánon.
Az óriáshajó fedélzete
nyílttengeri színpad:
a zenészek felköltöznek
lakosztályaikból az áttetsző,
hullámozó színpadra,
az úszó páholyokban minden utas
helyet foglal díjmentesen,
felcseng a tenger mélységes mélyén

a szívhez szóló óceán-szimfónia,
míg az egész mélyvízi világ
énekelni kezd,
s én a találkozás mámorában,
lángoló révületben
a mézédese szerelem himnuszát
ajándékozom neked.
Szerelmünk fennkölt ünnepén
felébrednek álmukból
az egymásnak megbocsátó lelkek,
s a zengő zongora köré gyűlnek.
Muzsikával ünnepelnek.
A kevély arisztokraták
és a megalázott fedélközi utasok
mélytengeri hangerővel
mondanak imát együtt:
ó, bocsásd meg vétkeinket,
miképpen mi is megbocsátunk
az ellenünk vétkezőknek...

*

*Kibunytak a kék hullámok fölött
a Titanic ablakai az éjben —
De a rejtelmes mélységben
mesebeli tengeri palota lett,
csodahajó,
az „óceáni égboltot”
elbűvölő csillag.
Amikor útra kelt a csodás hajó,
a kikötőben egy öreg jósnő
megjövendölte,
hogy az Új Város partját
sose éri el, de másik hazájában
a szerelmes álmok
békés kikötője lesz.*

*

A parancsnoki hídon
kihúzza magát és előre int
az öreg, harcedzett kapitány —
az álmok útján
indulásra kész már a fémóriás.

A Titanic ablakai
sárgán világítanak a mélyben,
a gépek bőszen dübörögnek,
figyelmes őrszemek kémlelik
a hullámzókék túlvilági láthatárt,
a szikratávíró a boldogság morzejeleit
küldi szét a nagyvilágnak,
az árbocmerekítők köteleket
— a Titanic hárfahúrjait —,
ezüst cipellős néreiszek pengetik,
s a dallamos felhangok elárasztják
a szivárványszínben játszó Atlanti-óceánt.
A konyhában vidáman
sürög-forog a konyhafőnök,
a szakácsok ünnepi vacsorát készítenek,
a csodahajó cukrászai is ügyeskednek,
piruló sütemények illata száll,
a fényes ebédlőszalonok
asztalai megtelnek ragyogó
ezüst evőeszközökkel
és aranyozott porcelánokkal —
a fedélzeten egy játékába feledkező
kisgyermek kezében
kerámiamalac muzsikál,
a tengervízzel kísérletet mutat be
a gyerekeknek a fiatal fizikatanár,
újrakezdődnek a gazdag ifjak
hangos bridzspartijai
a kártyaasztaloknál,
gyémánt- és zefírköves
nyakékek ragyognak
az estélyit öltő dámákon,
a büszke grófnő s a gyártulajdonos
szegény inasfiúkkal diskurál,
az imateremben a teológus,
kezében a Bibliával,
a kivándorló kislányoknak
és kisfiúknak a tékozló fiúról prédikál,
a gondtalanul pihenő úrhölgyek
fényűző lakosztályukban
ismét átöltöznek,
várják a pompás vacsorát,

a zenetanár kottából énekel
a cselédlányoknak fülbemászó dalokat,
a segédorvos fedélközi szolgálkat vizsgál,
a rózsaszín perzsaszőnyegen
fátyolos kalapot viselő,
affektáló öreg úrhölgyek lépkednek,
az előkelő feleségek
jól fésült kutyáikkal esti sétára indulnak,
a fedélzet kivilágított sétányán
boldog nászutasok andalognak,
a kalandvágók a láthatárt
szemlélik türelmetlenül,
a mesés pálmakertben
— míg a csilingelő csengők
ünnepi vacsorára nem hívnak —
a művészet diadaláról cseverészik
az elegáns szmokingban feszítő
író és festő,
a színházi rendező
víz alatti komédiáját tervezi
az Atlanti-óceán
hullámozó színpadán...

...S ha egyszer mégis
összehúzódik a rivaldafényben
a történet függönye,
te, szerelmem,
akkor is álmaimban
örökké velem maradsz.
Bár éveim múlnak,
te mindig fiatalon élsz a szívemben —
mert a te szívedet
a szivárványszínű óceánban
az idők végezetéig selymes hullámok
dobogtatják tovább ott,
ahol megtaláltuk álmaink
szépség-otthonát,
ahol mindörökre nyitva hagytuk
szerelmünk túlvilági kapuját
titkos menedékhelynek,
az idő örök állomáshelyének,

ahová — ha találkozni akarunk —
mindig visszatérünk...

*

*Kibunytak a kék hullámok fölött
a Titanic ablakai az éjben —
de odalent, a vízi világban
új időszámításod kezdődik,
hajóm —
szerelmes vízililiomok
lengenek körül
örök nyughelyeden.*

*

Mikor már aranyszínekben
ragyogott a keleti égbolt,
mentőnk,
a Carpathia
az elsüllyedt Titanic
hullámsírjából elhajózott.
Visszaemlékszem
a távolba vesző jéghegyre is,
mely a kisimult vízen
rejtélyesen ölelte magába
az óceán szörnyű titkát.

Fölsírt lidérces álmából
a szendergő óceán,
a hátán úszó roncsokat
repülő albatroszok
csodálták az ég magasából,
az ezüst köd-árnyak felett
sivító sirályok röpködtek,
s le-leszállva,
a hajómaradványokon megpihentek.
A végtelen vízen
a szenvedés orgonája zengett:
a Teremtő szándéka szerint
— két úton —,
a halálba vagy az életbe
mindenki hazatért.

A kincses hajó mélyen alszik.
A csillagos ég alatt,
árbockosarában elszenderült
és fáradtan kezére hajtotta fejét
az őrszolgálatos tengerészkatona.

...Hullámsírján
széntől füstölög a kazánház,
mintha hallanám
a gépterem zakatáját,
dolgoznak a gépek szivattyúi
és történelmi útján,
a jégbe fagyott óceánon,
tovább sípol és dübörög
a fekete vízi gőzös,
az élő nosztalgia.

*

*Ragyognak a kék hullámok alatt
a Titanic ablakai a mélyben —
A fémóriás örök álmát alussza
az óceán szívében.
Az elsüllyedt hajón,
a sárga homok-színpadon
kék nadrágban és fehér zakóban
az atlanti zenészek
egymás mellé sorakoznak.
Előveszik hangszereiket,
miután fogadalmat tettek:
amíg tart ez a vigasztaló álom,
szerelmünk himnuszát
zengik örök időken át
az óceán szívében.*

(2006–2007)

Az álmokon túl

1912. április 12-én brit földről, Southampton város kikötőjéből New York felé indult első és utolsó — végzetes — útjára a hajózás történetéből ismert egyik legnagyobb luxushajó, a *Titanic*. A hajó építőjének, a White Star Line hajótársas-

ságnak az volt a legfőbb célja, hogy korának legegánsabb és leggyorsabb hajóját bocsássák a vízre, és ez a luxushajó legyen az, amely hamarabb átszeli az Atlanti-óceánt, mint a Counard Line hajóépítő vállalat *Lusitania* és *Mauretánia* nevű hajói, melyeknek árbocát egy ideig a legsebesebb hajónak járó Kék Szalag ékesítette.

A hajótársaság igazgatója, J. B. Ismay, aki a hajón utazott, a lehető legnagyobb sebesség elérésére buzdította a *Titanic* kapitányát és tisztjeit. Az elsüllyeszthetetlennek és legbiztonságosabbnak képzelt utasszállító óriás kissé északra, Grönland felé vette az irányt. Az esti órákban jégveszélyről figyelmeztették a *Titanicot*, de ezt a hajó tisztjei nem vették tudomásul. A hajó vezetősége ugyanis mindennél fontosabbnak tartotta a győzelmet és a diadalt eredményezhető sebességet. A figyelmetlen, távcsövet nélkülöző őrszemek a sűrű ködben éjfél előtt 20 perccel látták meg azt a jéghegyet — melyet az intézkedésre álló szűk egypercnyi idő alatt már nem tudott kikerülni a kormányos —, amely a múlt század elejének legnagyobb vízi katasztrófáját okozta: az úszó jéghegynak ütköző *Titanic* elsüllyedt.

A 2207 személyt szállító óriásgőzös utasainak — 1308 utasról és 898 tagú személyzetről van szó — csupán a fele ültetett volna mentőcsónakba, de így is mindössze a megmenthetőek fele jutott mentőcsónakhoz. A fedélközi utasokat nem engedték menekülni: a hajó alsó emeletén levők a lakosztályokban és a közel hét kilométeres folyosó-labirintusban maradtak bezárva, halálukat várva, reménytelenül. A hajó nyolc tagú zenekara az utolsó percig helytállt. Csak a halál hallgattatta el a muzsikusokat.

1912. április 15-én, hajnali 2 óra 20 perckor az impozáns álomhajó — a világ akkori legnagyobb, fényűzésével mindenkit elbűvölő hajóóriása — az Atlanti-óceán mélyére száll. Új-Fundlandtól keletre, majdnem 400 kilométernyi távolságra süllyedt el.

A hajótisztek segítségkérésére a közelben tartózkodó hajók közül csupán a brit *Carpathia* — a New Yorkból Gibraltár felé tartó utasszállító hajó — sietett a helyszínre, de ez is négy órával a *Titanic* elsüllyedése után érkezett meg. A hajótörötteket 4 óra 10 perckor kezdte felvenni a fedélzetre, a 2-es számmal ellátott mentőcsónakból. Miután reggel fél kilenckor a 12-es számú mentőcsónak utolsó utasait is megmentette, a *Carpathia*, a 705 megmentett utassal, kilenc óra előtt tíz perccel indult el New York felé.

A hajótörötteket Dr. Lengyel Árpád — a *Carpathia* hajóorvosa — részesítette első segélynyújtásban.

* * *

A luxushajót az írországi Belfastban építették. Építése 1902-ben kezdődött el.

Az úszó palota első alkalommal 1911. május 31-én ért vizet, ezután rá egy évre, március 31-én tette meg első próbaútját. 1912. április 10-én délben 12 órakor ünnepélyes keretek között, a királyi pár jelenlétében indul ki Southampton kikötőjéből. Kifutása után, első balszerencséjére, szinte összeütközik az amerikai *New York* óceánjáróval. Az indulás napjának éjszakáján a francia Cherbourgban hor-

gonyoz le. Újabb utasokat és postát vesz fel. Következő nap, április 11-én Írország Queenstown nevű kikötője lesz az utolsó állomás, ahol főleg kivándorlókkal gyarapodik az utasok száma. Innen délután két óra előtt indult el New York felé, hogy átszelje az óceánt.

A hajó kapitánya J. Smith Edward volt, akit nyugdíjba vonulása előtti utolsó tengeri útján érte el a végzet. A sok előkelő utas között jelen volt a White Star Line hajótársaság igazgatója, J. B. Ismay, valamint a luxushajó főkonstruktor, Thomas Andrews is.

A *Titanic* méreteinél fogva kora legnagyobb óceánjárója volt. Acélszerkezetét három millió szegecs fogta össze. Súlya megközelítőleg 47000 tonna, hossza közel 270 méter volt, szélessége pár centivel haladta meg a 28 métert. Magassága a víz szintjétől a fedélzetig 18,5 méter volt, a hajógerinctől a kémények tetejéig pedig meghaladta az 52 métert. Az 55000 lóerős hajtómű ereje óránként majdnem 50 km vízi út megtételét tette lehetővé. Kivitelezése pedig minden addig ismert luxust meghazudtolt. Lakosztályai, társalgói, éttermei és fényűző fürdői, sporttermei, sétálóhelyei minden más személyszállító hajón túltettek. De sem a gondos tervezés-kivitelezés, sem a kor legmagasabb szintjén álló műszaki berendezés nem gátolhatta meg a gyorsan lejáró tragédiát.

A szerző vallomása

Kisiskolás koromban ismerkedtem meg fehér-fekete tévénk jóvoltából a *Titanic* történetével. Az elsüllyedt hajóért sokat és sokszor búslakodtam, érzékeny, tiszta gyermeklelkem mindig beleremegett a fájdalomba. Kisfiú voltam akkor, de ahogy telt az idő, egyre nőtt, terebélyesedett tudatomban az óceánjáró szomorú emléke. A *Titanic* szörnyű valósága, igaz története tovább foglalkoztatott.

Újra meg újra átéltem a halálba kényszerültek haláltusáját, a hajótörtek kétségbeesését a mélységes óceán fölött, és együtt éreztem az elsüllyedt hajó áldozatainak a hozzátartozóival. Képzletben sokat viaskodtam a hajó árbockosarának figyelmetlen őrszemével, és haragudtam a végzetes jéghegyre is, mely kíméletlenül állt útjába a hajónak. Arra az Akadályra haragudtam, mely kettétörte az Álom útját. Útját a Célnak, a Beteljesülésnek, a zátonyra futott Rendeltetésnek, a Végállomásnak. Annak a Végállomásnak, mely minden békés emberi Cselekedet, Alkotás és teremtő szándékú Megnyilvánulás célkitűzése. Minden időben.

Ez a régi gyerekkori élmény érlelődött, lombosodott most elbeszélő költeményé. A tragikus sorsú *Titanic* így alakult lelkemben — s remélem, hogy költeményemben is — mindig felidézhető élő valósággá. Vigasszá a rövid emberi létben, a szerelem himnuszává, azoknak az emlékére, akik szép reményekkel és vágyakkal eltelve a tenger martalékává lettek.

